

Vivica Genaux & Vespres d'Arnadí —La Cort de Dresden

Palau Grans Veus

Dimecres, 19 de maig de

2021 – 20 h

Sala de Concerts

Programa

Vivica Genaux, mezzosoprano
Vespres d'Arnadí
Dani Espasa, clavecí i direcció

Johann Adolph Hasse (1699-1783)
“Obertura” de *Didone abbandonata*, *IjH 36*

“Son qual misera colomba”, ària de
l'òpera *Cleofide*, *IjH 25*

“Il sacrificio si compisca... Con sì funesto
addio”, recitatiu i ària de l'òpera *Irene*, *IjH 54*

Jan Dismas Zelenka (1679-1745)
Ouverture a 7 concertanti en Fa major, *ZWV 188*
([Grave] - Andante - [Grave])

Johann Adolph Hasse
“Lieto gioisci o core... Nocchier che teme
assorto”, recitatiu i ària de l'òpera *Cajo Fabricio*,
IjH 20

Johann Georg Pisendel (1687-1755)

“Allegro” del *Concert per a violí en Sol major*,
*f*unP I.4 c

Johann Adolph Hasse

“Qual di voi primo invoco-Piange quell
fonte”, recitatiu i ària de l'òpera *Numa Pompilio*,
*I*fH 69

“Allegro” de la *Simfonia op. 5 nùm*

“Di quell'acciaro al lampo”, ària de l'òpera
Solimano, *I*fH 97

Durada aproximada del concert: 90 minuts, sense pausa

Concert enregistrat per Catalunya Música

#clàssics

Comentari

L'escola de Dresden

Els tres compositors inclosos en el programa que Vivica Genaux i el conjunt Vespres d'Arnadí ens proposen avui, tot i posseir estils, personalitats i trajectòries ben diferents, tenen molts elements en comú. I és que tots tres van esdevenir figures clau d'un període daurat que va convertir la ciutat de Dresden en un centre musical i artístic de primer ordre. Un període que podem situar, cronològicament, durant la primera meitat del segle XVIII i que va patir un final abrupte amb la invasió de la ciutat, per part de Prússia el 1745, a conseqüència de la Guerra de Successió Austríaca. Els seus noms: Jan Dismas Zelenka (1679-1745), Johann Georg Pisendel (1687-1755) i Johann Adolph Hasse (1699-1783). Tots tres van coincidir a Dresden, es van tractar personalment i admirar artísticament.

No hi ha dubte que la Reforma luterana va tenir una influència cabdal en l'evolució del llenguatge musical europeu, tot provocant un trencament amb la gran, i cada vegada més críptica, polifonia catòlica. Sense els cants litúrgics luterans i la seva aposta per la intel·ligibilitat del missatge religiós no es podria entendre el llegat de Johann Sebastian Bach, contemporani a Leipzig d'aquests compositors, com ho va ser també Georg Friedrich Händel. En aquesta gloriosa generació musical va confluïr l'esperit de l'austeritat reformista amb la gran escola italiana que va desenvolupar tant el gènere operístic, primer a través de Monteverdi i després d'Alessandro Scarlatti, com la música instrumental gràcies a les aportacions d'Arcangelo Corelli i Antonio Vivaldi.

El més veterà dels tres fou Zelenka, que va néixer prop de Praga, però es va instal·lar a partir del 1719 a Dresden, on va ocupar diversos càrrecs musicals, tant a la cort com a l'Església, fins a la seva mort. Tot i que també va fer una inevitable estada a Nàpols, on l'òpera es trobava en plena efervescència, va compondre, principalment, música instrumental i sobretot religiosa d'una gran personalitat. Titllat de conservador al seu temps, com ho fou Bach, la seva obra ha estat, els darrers anys, justament reivindicada. Com també la de Pisendel, de qui només conservem obra instrumental. Violinista de formació i bon amic de Vivaldi, va ser durant molts anys el concertino de l'Orquestra de Dresden, probablement en aquell moment la millor d'Europa.

Però el veritable protagonista avui és, sense dubte, Johann Adolph Hasse, el qual, a diferència dels seus col·legues, ben aviat va tenir clara la seva vocació operística. De fet, va iniciar-se com a tenor i fins i tot va formar part de la companyia de Reinhard Keiser, però de seguida es va decidir per la composició d'òperes i, amb només vint-i-dos anys, va debutar amb *Antioco* (1721).

Parlar d'òpera durant la primera meitat del segle XVIII és parlar de la gran tradició de l'*opera seria* italiana que arrenca a Nàpols i que té en Alessandro Scarlatti el primer impulsor. Malgrat la rigidesa de les seves estructures, l'*opera seria* aconseguí vehicular els *afetti* de la retòrica barroca a través, especialment, de l'ària *da capo*. Aquest tipus d'ària, hereva de la forma sonata i estructurada en tres parts, va mantenir la seva vigència gairebé fins a l'arribada del primer Romanticisme i va servir per al lluïment dels mítics *castrati* de l'època, que exhibien el seu virtuosisme en les variacions.

Hasse és un dels màxims representants d'aquest període daurat, el del veritable *bel canto*. Poc després de la seva esmentada primera incursió operística, el jove Hasse es desplaçà a Nàpols, en aquell moment la referència musical a nivell internacional. Allà va estudiar amb Nicola Porpora i va conèixer Alessandro Scarlatti, tot obtenint la possibilitat i el privilegi d'estrenar a l'Òpera Reial de Nàpols amb figures com el mateix Farinelli. L'estrena de *Sesostrate*, el 1726, va suposar el seu salt definitiu a l'Olimp dels compositors operístics de l'època, únic rival de Georg Friedrich Händel i especialment admirat a Itàlia, on fou conegut com Il Sassone (el Saxó).

La seva carrera es va desenvolupar a escala internacional i d'èxit en èxit. *Sesostrate* va ser seguida per *Cleofide*, un dels seus títols més cèlebres que es va estrenar a Dresden, on havia estat convidat per Frederic August I de Saxònia. A Dresden s'instal·la definitivament l'any 1739 com a *maestro di capella*, amb Pisendel de concertino de l'orquestra, però això no li impedí continuar estrenant òperes per tot Europa. *Ezio* i *Semiramide riconosciuta* a Nàpols, *Catone in Utica* a Torí, *Siroe* a Bolonya, *Ruggiero* a Milà, on va coincidir amb un Mozart de catorze anys, o *Issipile* a Venècia, on va morir i on va voler ser enterrat.

Antoni Colomer, crític musical

Biografies

Vivica Genaux, mezzosoprano

L'enlluernadora mezzosoprano és reconeguda com una de les intèrprets més eminents de la música barroca i del *bel canto*, no només per una tècnica extraordinària i la bellesa de la veu, sinó per unes interpretacions vibrants.

Nominada a tres premis Grammy, ha actuat als escenaris més importants de tot el món (Londres, París, Washington, Berlín, Nova York, Viena, Venècia, San Francisco, Salzburg, Bilbao, Madrid, Sevilla, Oviedo, Santiago de Compostel·la, Màlaga, Barcelona, etc.) interpretant els papers principals del seu repertori, que abasta des de Händel, Scarlatti, Vivaldi, Gluck, Rossini, Monteverdi i Donizetti fins a Berlioz, Falla i Bizet.

Alguns dels seus rols més destacats són Angelina de *La Cenerentola*, Isabella de *L'italiana in Algeri*, Arsane de *Semiramide*, els rols que donen nom a les òperes *Sesto* i *Giulio Cesare*, *Rinaldo*, Rosina d'*Il barbiere di Siviglia*, Romeo d'*I Capuleti e i Montecchi*, Orsini de *Lucrezia Borgia*, Orfeo d'*Orfeo ed Euridice* i Ottavia de *L'incoronazione di Poppea*, entre d'altres.

Cantant amb una curiositat innata per descobrir rols, contínuament incorpora nous personatges al seu repertori, alguns de Händel (Neró d'*Agrippina* i Rossane d'*Alessandro*), d'altres allunyats del seu entorn musical habitual, com la captivadora gitana Carmen o, per exemple, el seu debut com a Sesto de *La clemenza di Tito* de Mozart.

Compagina la seva intensa activitat operística amb la presència continuada en festivals i sales de concerts: Proms de la BBC a Londres, Roma, Praga, Halle, Festival de St. Denis, Montpeller, San Remo, Konzerthaus de Viena, Sala Txaiovski de Moscou, São Paulo, Buenos Aires i Carnegie Hall de Nova York, per esmentar-ne alguns.

A més, col·labora amb les formacions més destacades centrades en el Barroc, amb les quals té una àmplia discografia i videografia.

Biografies

©MayZircus

Vespres d'Arnadí

Aquesta orquestra barroca va ser creada l'any 2005 per Dani Espasa i Pere Saragossa amb la finalitat d'oferir versions plenes d'emoció, frescor i espontaneïtat utilitzant instruments i criteris històrics. El seu nom recorda els concerts que al segle XVIII eren habitualment oferts els **vespres** com a postres dels sopars distingits de nobles i burgesos. Carabassa, sucre i ametlles són els ingredients de l'**arnadí**, unes de les postres més antigues del País Valencià.

El conjunt ha actuat en importants sales i festivals d'Europa, com Peralada, Barcelona, Halle, Praga, Ostrava, Madeira, Sevilla, Santander, Santiago de Compostel·la, Lugo i Madrid, entre d'altres.

Vespres d'Arnadí ha enregistrat tres discs amb el segell Musièpoca: *Pièces de Symphonie* de Charles Desmazes, *Missa en Re major* de Josep Mir i Llussà i *Anna Maria Strada* de Händel. A final del 2018 es va presentar el seu quart disc, amb el segell Aparté, titulat *L'Alessandro amante*, protagonitzat pel contratenor Xavier Sabata.

Vespres d'Arnadí rep ajudes del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i de l'Institut Ramon Llull.

Farran Sylvan James, concertino | Maria Roca, Oriol Algueró, violins I | Adriana Alcaide, Pavel Amílcar, Fèlix Ferrer, violins II | Núria Pujolràs, viola | Oriol Aymat, violoncel | Mario Lisarde, violó | Pere Saragossa, Ivan Alcazo, oboès | Pierre-Antoine Tremblay, Pepe Reche, trompes | Carles Vallès, fagot | Josep Maria Martí, tiorba i guitarra.

Biografies

©QuimRoser

Dani Espasa, clavecí

Nascut a la Canonja (Tarragonès), va estudiar piano als conservatoris de Tarragona i Barcelona, i arquitectura a la UPC de Barcelona. Ha treballat com a compositor, pianista i director musical d'espectacles de dansa, cinema, televisió i, sobretot, de teatre, en col·laboració amb els directors Lluís Pasqual, Calixto Bieito, Josep Maria Flotats, Joan Ollé, Jordi Prat i Coll i Sergi Belbel; ha estat productor i compositor de diversos discs de Lúdia Pujol, i és director musical, pianista i acordionista de la cantant Maria del Mar Bonet.

Ha dirigit la formació de música contemporània BCN216 i ha estrenat i enregistrat peces per a piano del compositor Joan Albert Amargós i Enric Granados. Des del 2003 és pianista i clavecinista col·laborador de l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya, amb la qual ha enregistrat com a solista per als segells Naxos, Harmonia Mundi i BIS Records.

Després de completar els estudis de clave i baix continu amb Béatrice Martin a l'Escola Superior de Música de Catalunya, cursos amb Pierre Hantaï i Olivier Beaumont, i estudis de música de cambra amb J. Savall, P. Memelsdorff, J-P. Canihac i M. Kraemer, desenvolupà una intensa activitat en grups de música barroca, renaixentista i medieval com Hespèrion XXI, Le Concert des Nations, L'Arpeggiata, Mala Punica, La Hispanoflamenca, Les Sacqueboutiers de Tolosa de Llenguadoc, La Caravaggia i MUSICA ALcheMICA.

Des del 2005 és director de l'orquestra barroca Vespres d'Arnadí. Actualment és professor d'improvisació i de música de cambra a l'ESMUC.

Palau de la Música Catalana

DJ 20.05.21
Orquestra Simfònica de
l'ESMUC & Martínez
Izquierdo
—*L'ocell de foc*
de Stravinsky

DT 25.05.21
Quartet Casals
—El retorn al Palau

DG 06.06.21
OBC & Ros Marbà
—*El giravolt de maig*
de Toldrà

DT 08.06.21
Alba Ventura, piano
—*Iberia* d'Albéniz

DJ 10.06.21
Carolyn Sampson
& Juan de la Rubia
—*Quadern d'Anna*
Magdalena Bach de Bach

DG 20.06.21
Olivier Latry, orgue
—L'organista
de la catedral de
Notre-Dame de Paris

DG 27.06.21
Philippe Jaroussky
& Emöke Barath
—*Storia di Orfeo*

DS 10.07.21 | DG 11.07.21
Passió segons sant Mateu
de Bach
—Centenari de
l'estrena amb l'Orfeó
Català

#LaMúsicaEnsOmpleDeVida

Confecciona el teu pack a mida i gaudeix del **15% de descompte**
(de 4 a 9 concerts) i del **20% de descompte** (a partir de 10 concerts).
Preus especials per a grups i packs a mida d'entrades. Consulta els
descomptes per a menors de 35 anys a www.palaumusica.cat/joves

Més informació a www.palaumusica.cat

Textos

Johann Adolph Hasse (1699-1783)

“Son qual misera colomba”, ària de Cleofide de l'òpera *Cleofide, IJH 25* (acte II, escena 15)

Òpera en tres actes i llibret de Michelangelo Boccardi (1724-1734), sobre el text *Alessandro nell'Indie* de Pietro Metastasio (1698-1782)

Son qual misera colomba
Che se piomba in lei l'artiglio,
certo vede il suo periglio,
ne più spera libertà.

*Soc com una dissortada coloma
que, atrapada per urpes,
clarament veu el perill
i ja no espera la llibertat.*

Ahi! D'amor destin tiranno!
Disperata in van m'affanno.
Son senz'alma, e vivo ancora,
voglio morte, e moro ogn'ora.
Giusti dèi! Chi m'ha pietà.

*Ai! D'amor, el destí tirà!
Desesperada en afanys vans.
Sense ànima, emperò visc,
vull la mort i moro a cada moment.
Déus justos! Tingueu pietat de mi.*

“Il sacrificio si compisca... Con sì funesto addio”, recitatiu i ària de Irene de l'òpera *Irene, IJH 54* (acte III, escena 1)

Òpera en tres actes i llibret de Stefano Benedetto Pallavicino (1672-1742)

Il sacrificio si compisca,
E sia vittima del mio amor
Mia vita ancora:
ma chieder ch'io non t'ami
è un volermi affrettar
la fatal ora.

*Que el sacrifici s'acompleixi,
i la meua vida, del meu amor,
sigui víctima;
però demanar que no t'estimi
es voler avançar-me
l'hora fatal.*

Un sì funesto addio
Più amaro a me non far;
se accresce il dolor mio
col dirmi di partir,
tu mi dai morte o Dio,
col dirmi non più amar.

*Un adeu tan funest
no me'l facis més amarg;
si s'acreix el meu patir
dient-me que he de marxar,
em dones la mort, oh Déu,
en dir-me que ja no he d'estimar.*

Partir, morir saprò,
ma quest'oblio, nò, nò,
da me non lo sperar.

*Marxaré, sabré morir,
però l'oblit, no, no.
de mi no pots esperar.*

“Lieto gioisci o Core... Nocchier che teme assorto”, recitativu i ària de Volusio de l'òpera *Cajo Fabricio, IfH 20* (acte II, escena 14)

Òpera en tres actes i llibret d'Apostolo Zeno (1669-1750)

Lieto gioisci o Core;
quando credea trovar nuovi perigli
ecco che veggo al fine
starsi il piacere in Compagnia
d'Amore,
e a se chiamarmi nel bramato lido,
e di gigli, e di Rose ornato il crine

*Content gaudeix, oh cor;
quan pensava que trobaria nous perills
aquí veig finalment
el plaer de romandre en companyia
d'Amor,
i cap a ella em crida la riba anhelada,
amb cabells guarnits de lliris i roses.*

Nocchier, che teme assorto,
vedere il suo periglio
quando è vicino il porto
comincia a respirar.

*Timoner, que tem, assort,
de veure el seu perill,
quan el port és proper
comença a respirar.*

Lieto nel volto appare,
rivolge indietro il ciglio
al già varcato mare,
e fu di gioia il lido
de naviganti il grido
d'intorno al rissuonar.

*El seu rostre apar feliç,
gira enrere l'esguard
a la mar que ha solcat,
i a la riba, joiosos,
els crits dels navegants
de felicitat ressonen.*

“Qual di voi primo invoco-Piange quell
fonte”, recitatiu i ària d'Egeria de l'òpera *Numa
Pompilio, IŷH 69* (acte II, escena 9)

Òpera en tres actes i llibret de Stefano Benedetto
Pallavicino

Qual di voi prima invoco,
Fide mie Deità,
Ragion, virtude?
L'una discerne,
E vince l'altra i mali;
Ma in mezzo al non atteso
Tumulto de' pensieri
Come udirne potrà
L'alma i dettami?

Numa, dunque tu m'ami?
M'ami, e mel dici?
Il dici, sì; ma quando?
In quel punto fatale
Che tu n'andrai
Dalle mie luci in bando.

Di dolce conoscenza
O amaro frutto!
O a me finora ignote
Debolezze d'amante!
Oh! umani affetti
malgrado nostro
Ognor di terra infetti.

Piange quel fonte, e geme,
E pur addolci l'onde,
Tal suole il pianto insieme
Versar col dolce Amor.

*Quina de vosaltres invocaré primer,
deesses fidels?
Raó, Virtut?
Els mals, l'una reconeix,
però l'altra els venç;
per això enmig de l'inesperat
tumult de pensaments,
com podrà l'ànima
sentir els dictats?*

*Numa, digues, m'estimes?
M'estimes, i m'ho dius?
Dius que sí; però quan?
En aquest punt fatal
que te n'aniràs
del meu esguard.*

*Oh, fruit amarg
de dolça coneixença!
Oh, fins ara ignotes
febleses d'amant!
Oh, humans afectes,
que malgrat nosaltres
arreu té la terra infectada.*

*Plora com una deu, i gemega,
i amb tot endolceix les ones,
ja que el plor
alhora amor hi aboca.*

Pura fonte di diletto
Si direbbe un casto affetto;
Ma gustar piacer sinceri
Mai non speri amante cor.

*Pura deu delitosa,
diriem que és un cast afecte;
però gaudir de plaers sincers
mai un cor amorós no ha d'esperar.*

“Di quell’acciario al lampo”, ària de Selimo de
l’òpera *Solimano, IŷH 97* (acte I, escena 12)
Òpera en tres actes i llibret de Giovanni Ambrogio
Migliavacca (1718 ca.-1787)

Di quell’acciario al lampo
Rammenta il genitor,
che già per lui nel campo
più volte balenò.

*Quan l’acer enlluerni
recorda el meu pare,
perquè per a ell al camp
altres cops ja brillà.*

E quando io cado esangue,
almen rammenti allor,
quanto nemico sangue
per lui finor versò.

*I quan jo caigui exsangüe,
almenys recorda llavors,
quanta sang enemiga
per ell fins ara va vessar.*

També et pot
interessar...

Palau Cambra Lied
Anna Alàs, *mezzosoprano*
& Alexander Fleischer, *piano*

Anna Alàs i Jové, mezzosoprano
Alexander Fleischer, piano

Obres de Manén, Blancafort, Magrané, Montsalvatge i
Schumann

Dilluns 07.06.21 – 20 h
Petit Palau
Preu: 15 €

Amb el suport de:

ASSOCIACIÓ
ORFEO
CATALÀ

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CULTURA
Y DEPORTE

inaem

INSTITUTO NACIONAL DE
LAS ARTES ESCÉNICAS Y DE LA ARQUITECTURA

Membre de:

EUROPEAN
CONCERT HALL
ORGANISATION